

Vihreän valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite rantakaavoittamisen periaatteista Salossa

Kaupunginvaltuusto 21.10.2024 § 83

Vihreän valtuustoryhmä ym. tekivät seuraavan aloitteen:

”Rantakaavoittamisen periaatteet Salossa

Salon vesistöjen kaupunki. Valitettavasti monet vesistöistämme ovat huonossa tai välttävissä kunnossa, ja luontomme on lisääntyvän rakentamisen vuoksi ahtaalla. Samalla vesistöillä on valtavan tärkeä arvo kuntalaisten virkistykselle ja maanomistajilla on oikeus hyötyä maastaan. Näiden arvojen yhteensovittaminen on haastavaa ja vaatii tarkat periaatteet. Salossa on usein pyritty maksimoimaan rantatonttien määrä rantakaavoissa yli ELY-keskuksen hyväksyttävänä pitämän tason, käyttämällä myös sellaisia laskentatapoja, jotka ELY-keskuksen mukaan ovat yleisemmin vallitsevista käytännöistä poikkeavia. Tällainen menettely hyödyttää vain pientä väestönosaa ja tilaa vapaaseen virkistykseen ja luonnolle jää vähemmän. Luonnon monimuotoisuuden ja kesäomikittömien kuntalaisten virkistyksen kannalta olisi syytä pohtia niitä periaatteita, joita Salossa noudatetaan rantakaavoituksen suhteen. Salolaista luontoa ja herkkiä vesistöjä ei voi suojella kukaan muu kuin Salo.

Tästä syystä Salon Vihreä Valtuustoryhmä ehdottaa, että laadimme yhteiset rantakaavoituksen periaatteet, jotka ovat paremmin linjassa viranomaisten näkemysten kanssa ja joita tulee noudattaa kaikessa rantakaavoituksessa. Näissä periaatteissa on otettava luonto- ja virkistysarvot nykyistä paremmin huomioon sekä pyrittävä pitämään rantarakentaminen kestäväällä ja kohtuullisella tasolla, kuitenkin maanomistajien tasavertainen kohtelu ja asianmukaiset lait huomioiden.

Salossa 21.10.2024

Anna Häri
Jonna Nyyssönen
Sari Pesonen
Kai Schneider
Mika Nummenpalo
Raimo Nieminen
Marja Ruukonen
Pia Hellström
Päivi Lehtinen
Jerina Wallius
Janne Järvinen
Petri Rissanen
Sanna Leivonen”

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Tiedoksianto

Maankäyttöpalvelujen palvelualue
Maankäyttöpalvelujen johtaja
Elinvoimajohtaja

Elinvoimajaosto 25.02.2025 § 36

Valmistelija

maankäyttöinsinööri Anne Villberg, anne.villberg@salo.fi, 044 778 5100

Vihreä valtuustoryhmä ym. on tehnyt 21.10.2024 aloitteen yhteisten rantakaavoituksen periaatteiden laatimiseksi.

Rantakaavoitusta koskeva lainsäädäntö lähtee siitä, että rantakaava on maanomistajan laatima kaava. Rantakaavoitusta säätelevät lainsäädännön lisäksi maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava ja oikeuskäytäntö. Lisäksi eri viranomaiset ovat tuottaneet ohjeistusta rantakaavoitukseen liittyen. Muun muassa Lounais-Suomen ympäristökeskus on parikymmentä vuotta sitten julkaissut oppaan ”Rantojen suunnittelu haja-asutusalueella” (liite1). Opas on kirjoitettu maanomistajille ja muille osallisille ja se esittelee kattavasti rantakaavoituksen periaatteita. Hallinnolliset prosessit ja vastaavien viranomaisten nimet ovat osin muuttuneet, mutta kaavoituksen periaatteet ovat edelleen samat. Kattavammin tietoa aiheesta löytyy muun muassa Ympäristöministeriön vuonna 2005 julkaisemasta ”Rantojen maankäytön suunnittelu”-oppaasta.

Lainsäädäntö on tulkinnanvaraista ja kaavoitustilanteet erilaisia, joten aivan tarkkoja periaatteita tuskin on mahdollista määrittää. Tulkintaerimielisyyksiä maanomistajien kaavan laatijoiden kanssa aiheuttavat erityisesti mitoitusrantaviivan mittaustapa, vapaan rannan määritelmä ja emätilatarkastelun vuosiluku. Näistä kaikista on olemassa ohjeistusta ja suosituksia, mutta ei suoria määräyksiä. Yleisesti käytetty mitoitusrantaviivan mittaustapa on mitata rantaviiva 50 metrin murtoviivalla, josta saadaan tilan mitoitusrantaviiva käyttämällä esimerkiksi Etelä-Savon mallissa esitettyjä läheisyyskertoimia. Maakuntakaavassa esitetty suositus vapaan rannan pituudeksi on minimissään 100 metriä. Eri viranomaisten laatimien oppaiden mukaan emätilatarkastelussa käytetty vuosiluku on joko 1959 tai 1969 riippuen siitä, milloin rantarakentaminen on alkanut. Jos rantarakentaminen on alkanut jo 1960-luvulla, käytetään poikkileikkausajankohtana vuotta 1959. Näitä periaatteita noudatetaan uusien kaavojen valmistelussa.

Vuoden 2025 alusta tuli voimaan Alueidenkäyttölaki, joka sisältää viime vuoden lopussa kumotun Maankäyttö- ja rakennuslain kaavoitukseen liittyvät pykälät. Alueidenkäyttölakia ollaan kuitenkin edelleen uudistamassa ja on mahdollista, että rantakaavoitukseen liittyviin pykäliinkin tulee muutoksia, joten on syytä odottaa lainsäätöuudistuksen valmistumista ja arvioida sen jälkeen tilannetta mahdollisen tarkemman ohjeistuksen tarpeesta.

Esittelijä	Elinvoimajohtaja
Päätösehdotus	Elinvoimajaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen valmistelutekstin mukaisen vastauksen vihreän valtuustoryhmän ym. valtuustoaloitteeseen ja että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Anna Härrä ehdotti Jerina Walliuksen kannattamana seuraavaa: Aloite tulee lähettää uudelleenvalmisteluun. Uudelleenvalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota salolaisen luonnon ja herkkien vesistöjen suojeluun. Esimerkiksi uusi rakennuslaki antaa mahdollisuuden rakentaa aivan rantaan herkkienkin vesistöjen äärellä ja erityisesti tähän tulisi uudelleenvalmistelussa vastata.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja ehdotti, että toimitetaan nimenhuutoäänestys. Ne, jotka kannattavat käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne jotka kannattavat jäsen Härrin ehdotusta äänestävät EI. Puheenjohtajan ehdotus äänestystavasta hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä
Käsittelyn jatkaminen sai 7 JAA ääntä (Lundström, Poikela, Huittinen,
Koskinen, Räike, Salomaa, Sjöholm-Nikkanen)
Jäsen Härrin ehdotus sai 2 EI ääntä (Härri, Wallius)
Tyhjä 0
Poissa 0

Puheenjohtaja totesi, että äänin 7 - 2 käsittelyä jatketaan.

Elinvoimajaosto jatkoi asian käsittelyä.

Elinvoimajaosto hyväksyi päätösehdotuksen.

Tiedoksianto Toimistopalvelut

Kaupunginhallitus 10.03.2025 § 99
4860/00.02.50/2024

Esittelijä Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen valmistelutekstin mukaisen vastauksen vihreän valtuustoryhmän ym. valtuustoaloitteeseen ja että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös Anna Härri ehdotti seuraavaa:
Esitän, että aloite lähetetään uudelleentvalmisteluun rantarakentamisen periaatteiden laatimiseksi. Uudelleentvalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota salolaisen luonnon ja herkkien vesistöjen suojeluun. Esimerkiksi uusi rakennuslaki antaa mahdollisuuden rakentaa aivan rantaan herkkienkin vesistöjen äärellä ja erityisesti tähän tulisi uudelleentvalmistelussa vastata.

Härrin ehdotus raukesi kannattamattomana.

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Osmo Friberg poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.56.

Tiedoksianto Toimistopalvelut